

GABRIELA CRISTINA FRENȚIU

COMPETENȚA
ÎN PROCESUL CIVIL
JURISPRUDENȚĂ
COMENTATĂ

Cuprins

CAPITOLUL I. COMPETENȚA MATERIALĂ	10
1.1. Competența după materie și valoare	10
Art. 94. Judecătoria.....	10
Art. 95. Tribunalul.....	30
Art. 96. Curtea de apel.....	49
Art. 97. Înalta Curte de Casație și Justiție	52
1.2. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introdutive de instanță	54
Art. 98. Reguli generale	54
Art. 99. Cazul mai multor capete principale de cerere.....	63
Art. 100. Cererea formulată de mai mulți reclamanți	66
Art. 101. Valoarea cererii în cazuri speciale	70
Art. 102. Cererea de plată parțială	75
Art. 103. Cererea privind prestații succesive.....	78
Art. 104. Cererile în materie imobiliară	82
Art. 106. Dispoziții speciale	84
CAPITOLUL II. COMPETENȚA TERITORIALĂ	86
Art. 107. Regula generală	86
Art. 108. Cazul pârâtului cu domiciliul sau sediul necunoscut	92
Art. 109. Cazul persoanei juridice care are dezmembrăminte	95
Art. 110. Cererile îndreptate împotriva unei entități fără personalitate juridică.....	97
Art. 111. Cereri îndreptate împotriva persoanelor juridice de drept public.....	98
Art. 112. Pluralitatea de pârâți	100
Art. 113. Competența teritorială alternativă.....	103
Art. 114. Cereri în materie de tutelă și familie	113
Art. 115. Cererile în materie de asigurări	116
Art. 116. Alegerea instanței.....	121
Art. 117. Cererile privitoare la imobile	123

Art. 118. Cererile privitoare la moștenire.....	128
Art. 119. Cereri privitoare la societăți	133
Art. 120. Cereri privitoare la insolvență sau concordatul preventiv	136
Art. 121. Cererile împotriva unui consumator.....	138
CAPITOLUL III. DISPOZIȚII SPECIALE.....	142
Art. 122. Regimul regulilor de competență	142
Art. 123. Cereri accesorii, adiționale și incidentale	143
Art. 124. Apărări și incidente procedurale	147
Art. 125. Cererea în constatare	150
Art. 126. Alegerea de competență	152
Art. 127. Competența facultativă	158
Art. 128. Incidente privind arbitrajul	165
CAPITOLUL IV. INCIDENTE PROCEDURALE PRIVITOARE LA COMPETENȚA INSTANȚEI	166
<i>Secțiunea 1. Necompetența și conflictele de competență .....</i>	<i>166</i>
Art. 129. Excepția de necompetență	166
Art. 130. Invocarea excepției	170
Art. 131. Verificarea competenței	176
Art. 132. Soluționarea excepției	179
Art. 133. Conflictul de competență. Cazuri	182
Art. 134. Suspendarea procesului.....	184
Art. 135. Soluționarea conflictului de competență	185
Art. 136. Dispoziții speciale.....	189
Art. 137. Probele administrate în fața instanței necompetente	192
<i>Secțiunea a 2-a. Litispendența și conexitatea .....</i>	<i>192</i>
Art. 138. Excepția litispendenței.....	192
Art. 139. Excepția conexității	196
<i>Secțiunea a 3-a. Strămutarea proceselor. Delegarea instanței .....</i>	<i>200</i>
Art. 140. Temeiul strămutării	200
Art. 141. Cererea de strămutare.....	203
Art. 142. Instanța competentă	205
Art. 143. Suspendarea judecării procesului.....	208

Art. 144. Judecarea cererii.....	210
Art. 145. Efectele admitterii cererii	212
Art. 146. Formularea unei noi cereri de strămutare	215
Art. 147. Delegarea instanței.....	217
Art. 1066. Competența întemeiată pe domiciliul sau sediul pârâtului	219
Art. 1067. Prorogarea voluntară de competență în favoarea instanței române	223
Art. 1068. Alegerea forului	227
Art. 1069. Excepția de arbitraj.....	230
Art. 1070. For de necesitate	232
Art. 1071. Verificarea competenței internaționale	236
Art. 1072. Competența internă	239
Art. 1073. Chestiuni preliminare	244
Art. 1074. Cereri incidentale.....	245
Art. 1075. Măsuri provizorii, conservatorii și de executare	246
Art. 1076. Litispendența internațională	247
Art. 1077. Conexitatea internațională	251
CAPITOLUL II. DISPOZIȚII SPECIALE DE COMPETENȚĂ INTERNAȚIONALĂ A INSTANȚELOR ROMÂNE	252
Art. 1079. Competența personală exclusivă.....	252
Art. 1080. Competența exclusivă în materia unor acțiuni patrimoniale	256
Art. 1081. Competența preferențială a instanțelor române	259
Art. 1082. Convenții inoperante	265

Capitolul I

COMPETENȚA MATERIALĂ

1.1. Competența după materie și valoare

Art. 94. Judecătoria

Judecătoriile judecă:

1. în primă instanță, următoarele cereri al căror obiect este evaluabil sau, după caz, neevaluabil în bani:

a) cererile date de Codul civil în competența instanței de tutelă și de familie, în afară de cazurile în care prin lege se prevede în mod expres altfel;

b) cererile referitoare la înregistrările în registrele de stare civilă, date de lege în competența instanțelor judecătorești;

c) cererile având ca obiect administrarea clădirilor cu mai multe etaje, apartamente sau spații aflate în proprietatea exclusivă a unor persoane diferite, precum și cele privind raporturile juridice stabilite de asociațiile de proprietari cu alte persoane fizice sau persoane juridice, după caz;

d) cererile de evacuare;

e) cererile referitoare la zidurile și șanțurile comune, distanța construcțiilor și plantațiilor, dreptul de trecere, precum și la orice servituți sau alte limitări ale dreptului de proprietate prevăzute de lege, stabilite de părți ori instituite pe cale judecătorească;

f) cererile privitoare la strămutarea de hotare și cererile în grănițuire;

g) cererile posesorii;

h) cererile privind obligațiile de a face sau de a nu face neevaluabile în bani, indiferent de izvorul lor contractual sau extracontractual, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe;

- i) cererile de declarare judecătorească a morții unei persoane;
  - j) cererile de împărțeață judiciară, indiferent de valoare;
  - j¹) cererile în materie de moștenire, indiferent de valoare;
  - j²) cererile privind uzucapiunea, indiferent de valoare;
  - j³) cererile în materia fondului funciar, cu excepția celor date prin lege specială în competența altor instanțe;
  - k) orice alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști;
2. căile de atac împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate, în cazurile prevăzute de lege;
  3. orice alte cereri date prin lege în competența lor.

Jurisprudență ICCJ obligatorie

Pct. 1 lit. a)

1. Tutela. Competența de soluționare, în primă instanță, a cererilor privind măsura de protecție alternativă a tutelei copilului revine judecătoriei (ICCJ, RIL, dec. nr. III/2007, M. Of. nr. 732 din 30 octombrie 2007).

Pct. 1 lit. b)

2. Acțiune în anularea dispoziției primarului. Revine judecătorii competența materială procesuală de soluționare în primă instanță a cererilor în anulare/contestațiilor formulate împotriva dispozițiilor emise de primari în soluționarea cererilor de rectificare a actelor de stare civilă (ICCJ, RIL, dec. nr. 28/2021, M. Of. nr. 95 din 31 ianuarie 2022).

Pct. 1 lit. k)

3. Pretenții întemeiate pe discriminare. Instanța competentă să soluționeze cererile pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare este judecătorii sau tribunalul, după caz, ca instanțe de drept civil, în raport cu obiectul investiției și valoarea acestuia, cu excepția cererilor în care discriminarea a survenit în contextul unor raporturi juridice guvernate de legi speciale și în care protecția drepturilor subiective se realizează în fața unor jurisdicții speciale, cazuri în care cererile vor fi judecate de aceste instanțe,

potrivit dispozițiilor legale speciale (*ICCJ, RIL, dec. nr. 10/2016, M. Of. nr. 505 din 5 iulie 2016*).

Competența materială procesuală a tribunalelor/secțiilor specializate se determină în funcție de obiectul sau natura litigiilor de genul celor avute în vedere cu titlu exemplificativ de art. 226 alin. (1) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare (*ICCJ, RIL, dec. 18/2016, M. Of. nr. 237/2017*).

În litigiile având ca obiect plata de despăgubiri materiale și morale formulate de terțele persoane păgubite prin producerea accidentelor de circulație, în care calitatea procesuală pasivă o are asigurătorul RCA, iar persoana vinovată are calitatea de intervenient forțat sau de pârât alături de asigurătorul RCA, cât și în litigiile privind acțiunile în regres formulate de asigurător împotriva persoanei vinovate de producerea accidentului, competența materială procesuală revine secțiilor specializate (*ICCJ, RIL, dec. 13/2020, M. Of. nr. 1309/2020*).

În vederea determinării competenței materiale de soluționare în primă instanță și în căile de atac, sunt evaluabile în bani litigiile civile și comerciale având ca obiect constatarea existenței sau inexistenței unui drept patrimonial, constatarea nulității, anularea, rezoluțiunea, rezilierea unor acte juridice privind drepturi patrimoniale, indiferent dacă este formulat petitul accesoriu privind restabilirea situației anterioare (*ICCJ, SU, dec. 32/2018, M. Of. nr. 830/2008*).

Pct. 1 lit. j³)

4. Rectificare titlu de proprietate. Instanța de judecată este competentă să soluționeze pe fond cererile având ca obiect rectificarea titlurilor de proprietate emise conform Legii nr. 18/1991, art. 58 din acest act normativ fiind aplicabil și în acest caz (*ICCJ, HP, dec. 19/2021, M. Of. nr. 462/2021*).

Jurisprudență națională

Pct. 1 lit. a)

5. Ordonanță președințială. Suplinire consimțământ. Art. 998 C. pr. civ. stabilește competența de soluționare a unei cereri de ordonanță președințială în favoarea instanței care este competentă să se pronunțe în primă instanță asupra fondului dreptului.